

ÇİN ÜÇBOĞAZ BARAJI DÜNYA'nın DÖNMESİNİ ETKİLİYOR MU?

Hazırlayan: Yüksel Atakan 09.05.2025

Evet, bu **genel hatlarıyla doğrudur**, ancak bazı kısımlar halk arasında daha çarpıcı hale getirilmiş ve bağlam dışı abartılmış olabilir. Bilimsel dayanağı olan bir konudur, aşağıda ayrıntıları ve kaynaklarıyla birlikte açıklamalar bulunuyor:

Temel Bilimsel Gerçeklik:

Üç Boğaz Barajı (Three Gorges Dam), Çin'in Yangtze Nehri üzerinde yer alır ve dünyanın en büyük hidroelektrik santralidir. Barajın oluşturduğu rezervuarın devasa miktarda suyu tuttuğu, bu kütlenin yer değiştirmesinin Dünya'nın dönme eksenini ve dönüş hızı üzerinde çok küçük etkiler yaratabileceği **gerçek bir jeofiziksel olgudur**.

Kütle Dağılımı ve Dünya'nın Dönüşü:

- Dünya'nın dönüşü, Dünya üzerindeki kütlelerin dağılımına duyarlıdır.
- Büyük depremler, buzulların erimesi veya devasa barajlardaki suyun yer değiştirmesi gibi olaylar, **kütle merkezinin** kaymasına ve bunun sonucu olarak **dönme ekseninde ve dönüş hızında küçük değişikliklere** neden olabilirler.

Dr. Benjamin Fong Chao ve NASA Araştırmaları:

- Dr. **Benjamin Fong Chao**, daha önce NASA Goddard Space Flight Center'da görev yapmış bir jeofizikçidir.
- 2002 yılında Dr. Chao ve Dr. **Clark R. Wilson** (Texas Üniversitesi) bu konuda bir çalışma yapmıştır.
- Üç Boğaz Barajı'nın tüm rezervuarı dolduğunda, Dünya'nın dönüş ekseninde yaklaşık **2 cm'lik** bir kayma olacağı ve Dünya'nın dönüş hızında **0,06 mikrosaniyelik** bir yavaşlama olacağı hesaplanmıştır.

Kaynak:

Chao, B.F., & Gross, R.S. (2005). "Did a 2004 large earthquake really shift the Earth's axis?" *EOS, Transactions American Geophysical Union*, 86(1), 1–2.
NASA Goddard Space Flight Center tarafından da çeşitli makalelerde referans verilmiştir.

Benzer Doğal Etkiler:

- **2004 Sumatra Depremi** (Mw 9.1): Dünya'nın dönüş eksenini yaklaşık **7 cm kaydırды** ve günü yaklaşık **2.68 mikrosaniye kısalttı**.
- **Grönland ve Antarktika'daki buzulların erimesi**, kütlenin yeniden dağılması nedeniyle Dünya'nın eksenini yavaşça kaydırıyor.

- Örnek: NASA araştırması (Adhikari et al., 2016) Grönland'daki buz kaybının eksende kaymaya neden olduğunu gösteriyor.

Sonuç:

Evet, Üç Boğaz Barajı'nın Dünya'nın dönüşü üzerinde mikroskobik ama gerçek bir etkisi olduğu bilimsel olarak hesaplanmış ve yayınlanmıştır. Ancak bu etkinin büyüklüğü günlük yaşantımız veya doğrudan ölçülebilir değişiklikler açısından ihmal edilebilecek düzeydedir.